

Flere forskere og forskningsmidler – men opfindelserne følger ikke med

De offentlige udgifter til forskning og udvikling er steget markant de sidste 10 år, og universiteterne har fået flere forskere. Men antallet af anmeldte opfindelser er ikke fulgt med. I 2024 bruges der 65 pct. flere offentlige FoU-kroner pr. anmeldt opfindelse på universiteterne end i 2014.

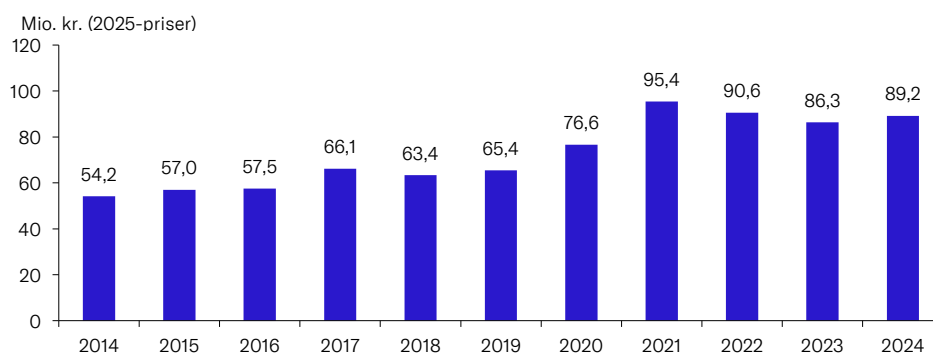
Innovation er afgørende for produktivitet og konkurrenceevne i dansk erhvervsliv. Forskere spiller en central rolle i at skabe ny viden, som kan danne grundlag for nye løsninger, produkter og virksomheder.

Dansk Erhverv har derfor undersøgt udviklingen i de offentlige udgifter til forskning og udvikling (FoU), antallet af opfindelser og forskerbestanden. Analysen viser, at antallet af opfindelser ikke er fulgt med de stigende FoU-udgifter og forskerbestanden.

Opfindelser og offentlige FoU-udgifter

Figur 1 viser, at de offentlige FoU-udgifter pr. anmeldt opfindelse er steget fra 54,2 mio. kr. (2025-priser) i 2014 til 89,2 mio. kr. (2025-priser) i 2024. Det svarer til en stigning på 65 pct.

Figur 1: Offentlige FoU-udgifter pr. anmeldt opfindelse (2025-priser)

Kilde: Danmarks Statistik tabel RDCE01 og PRIS02 og Uddannelses- og Forskningsministeriet, Kommersialiseringsdata 2014-2024.

Note: Udregnet i 2025-priser ud fra forbrugerprisindekset PRIS02. Udgifter er opgjort for højere læreanstalter, universitetshospitaler og offentlige myndigheder/institutioner.

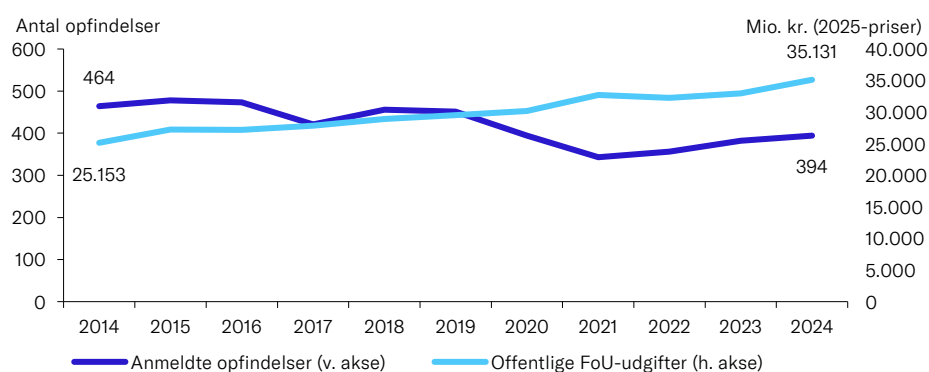
Udviklingen afspejler, at FoU-udgifterne er steget betydeligt, også når der tages højde for prisudviklingen, uden at antallet af anmeldte opfindelser er fulgt tilsvarende med (faldet med 15 pct. i samme periode), se figur 2.ⁱ

Anmeldte opfindelser kan fortolkes som et tidligt mål for potentielt kommercialiserbare forskningsresultater. Det omfatter skriftlige anmeldelser fra forskere og andre ansatte til forskningsinstitutionen om opfindelser, der potentielt kan patenteres eller registreres som brugsmodel. En anmeldt opfindelse fører ikke nødvendigvis til patent eller kommercialisering.ⁱⁱ

De samlede FoU-udgifter for højere læreanstalter, universitetshospitaler og offentlige myndigheder, justeret for inflation, er steget fra omkring 25 mia. i 2014 til omkring 35 mia. kr. i 2024, svarende til 40 pct.

Antallet af anmeldte opfindelser er i samme periode faldet fra 464 i 2014 til 394 i 2024, svarende til et fald på 15 pct. Stigningen i FoU-udgifterne er dermed ikke blevet modsvaret af en tilsvarende stigning i antallet af anmeldte opfindelser.

Figur 2: **Anmeldte opfindelser og FoU-udgifter (2025-priser)**

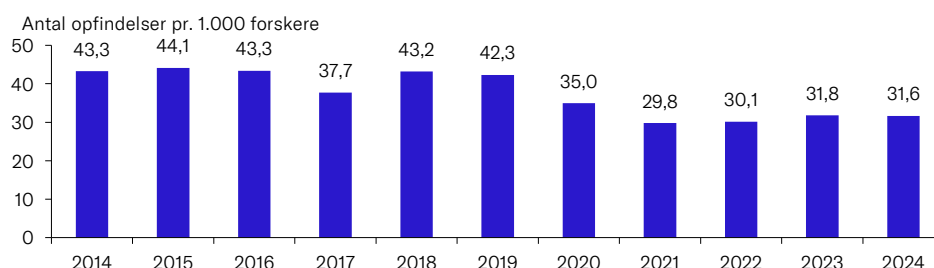
Kilde: Danmarks Statistik tabel RDCE01 og PRIS02 og Uddannelses- og Forskningsministeriet, Kommercialiseringsdata 2014-2024.

Note: Udregnet i 2025 priser ud fra forbrugerprisindekset PRIS02. Udgifter er opgjort for højere læreanstalter, universitetshospitaler og offentlige myndigheder/institutioner.

Opfindelser og forskerbestanden

Der tegner sig et lignende billede, når vi ser på udviklingen i antallet af opfindelser pr. forsker, se figur 3. I 2014 var der 43,3 opfindelser pr. 1.000 forskere, mens der i 2024 var 31,6 opfindelser pr. 1.000 forskere. Det er et fald på 27 pct.

Figur 3: **Anmeldte opfindelser pr. 1.000 forskere**

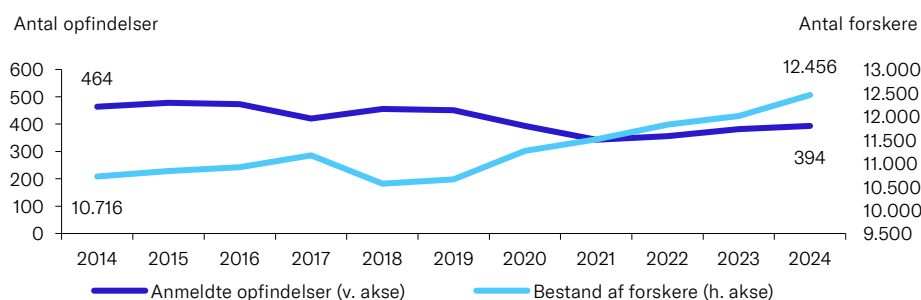

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet, Videnskabeligt personale på universiteterne: Bestand og Kommercialiseringsdata 2014-2024.

Note: Der er et databrud i forskerbestandsstatistikken i 2018. Uddannelses- og Forskningsministeriet anbefaler derfor, at udviklingen før og efter 2018 sammenlignes med varsomhed.

Udviklingen afspejler, at forskerbestanden på de danske universiteter er steget siden 2014, uden at antallet af anmeldte opfindelser er fulgt tilsvarende med, se figur 4.

Figur 4: **Anmeldte opfindelser og bestand af forskere**

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet, Videnskabeligt personale på universiteterne: Bestand og Kommercialiseringsdata 2014-2024.

Note: Der er et databrud i forskerbestandsstatistikken i 2018. Uddannelses- og Forskningsministeriet anbefaler derfor, at udviklingen før og efter 2018 sammenlignes med varsomhed.

Forskerbestanden er steget fra 10.714 i 2014 til 12.456 i 2024, svarende til godt 16 pct., mens antallet af anmeldte opfindelser er faldet 15 pct.

Udviklingen peger dermed på, at hverken væksten i FoU-udgifterne eller forskerbestanden er blevet modsvaret af en tilsvarende vækst i antallet af anmeldte opfindelser.

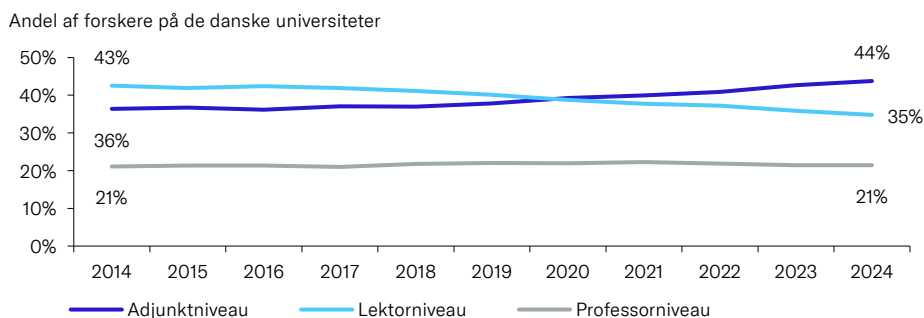
Ændringer i forskerbestandens stillingsniveau

Siden 2014 er der sket en ændring i sammensætningen af universiteternes personale. Forskerne er i statistikken inddelt i tre stillingsniveauer. Forskerne kan deles op efter tre niveauerⁱⁱⁱ

- Adjunktniveau omfatter postdocs, adjunkter, forskere samt tenure track-adjunkter og -forskere. Det er typisk det tidlige karrieretrin efter ph.d.-niveau. Her er forskeren fx i gang med at opbygge sin egen forskningsprofil.
- Lektorniveau omfatter lektorer, seniorforskere, seniorrådgivere samt forskere i fremmelsesprogrammer til professor. En lektor har typisk dokumenteret selvstændig forskning og varetager både forskning, undervisning og ofte vejledning.
- Professorniveau omfatter professorer og kliniske professorer samt professor MSO til og med 2022. Det er det højeste af de tre niveauer. Ansatte på professorniveau har typisk en stærk forskningsprofil og har ofte ansvar for forskningsområder, forskningsgrupper og vejledning.

Antallet af ansatte på professorniveau har gennem hele perioden fra 2014 til 2024 udgjort omkring 21 pct. af den samlede forskerbestand. Andelen af lektorer er faldet fra 43 pct. i 2014 til 35 pct. i 2024. Imens er andelen af ansatte på adjunktniveau steget fra 36 pct. i 2014 til 44 pct. i 2024. Ansatte på adjunktniveau udgør nu den største andel af det samlede forskerpersonale på landets universiteter.

Figur 5: **Fordeling af forskere efter stillingsniveau**

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet, Videnskabeligt personale på universiteterne: Bestand.

Note: Der er et databrud i forskerbestandsstatistikken i 2018. Uddannelses- og Forskningsministeriet anbefaler derfor, at udviklingen før og efter 2018 sammenlignes med varsomhed.

Væksten i forskerbestanden er dermed sket i en periode, hvor sammensætningen af forskerne har ændret sig markant, og ansatte på adjunktniveau udgør i dag en væsentligt større del af forskerbestanden end i 2014.

Om dette notat

Arbejdet med analysenotatet er afsluttet den 21. august 2026.

Om Dansk Erhvervs Analysenotater

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs politik på området kan ske til Chef for viden og innovation, Mads Eriksen Storm på mer@danskerhverv.dk eller på tlf. 3374 6081.

Henvendelser angående analysen kan ske til seniorøkonom, Christine Sinkjær-Rasmussen på chsi@danskerhverv.dk eller på tlf. 3374 6156.

Noter

ⁱ Bemærk, offentlige FoU-udgifter kan også gå til private aktører.

ⁱⁱ [Kommercialiseringsstatistik — Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriets datavarehus](#)

ⁱⁱⁱ [Videnskabeligt personale på universiteterne: Bestand — Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriets datavarehus](#)